

Fritidshem: elever per 15 oktober 2013

UF0124

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	6
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	7
1.2.	Fullständighet	7
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	9
B.3	Aktualitet	9

3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	10
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer.....	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08 – 52 73 33 38
Telefax: 08 – 24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Josefine Lundström
Telefon: 019 – 17 62 08
Telefax: 019 – 17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skolhuvudmän har skyldighet att lämna uppgifter enligt Skolverkets föreskrifter SKOLFS 2011:142.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning. Primärmaterialet (datafiler) behålls i 2 år.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering föreligger.

A.10 Syfte och historik

De insamlade uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det skall ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Insamlingen av uppgifter om elever inskrivna i fritidshem bidrar till att ge en samlad bild av fritidshem i Sverige och möjliggöra redovisningen av antal och andel elever utifrån ett flertal frågeställningar såsom andel inskrivna 6-12 åringar.

Uppgifterna rörande elever i fritidshem har samlats in på likartat sätt sedan 1995. Under åren 1992 – 1994 samlades uppgifterna in på ett tämligen likartat sätt. Tidigare gjordes insamlingen på annat sätt av Skolöverstyrelsen. Uppgifter om elever i fritidshem med samma rektor som en grundskola tillkom i insamlingen 1999.

Från och med hösten 2008 lämnas uppgifter om elever i fritidshem på individnivå för samtliga kommunala skolor och för nästan alla fristående skolor. Uppgifter för fristående skolor med konfessionell inriktning samt sameskolor lämnas på gruppnivå.

Insamlingen av antal elever i fritidshem är en del av insamlingen av ”Grundskolans elever per 15 oktober” (UF0104).

A.11 Statistikanvändning

Uppgifterna från registret över elever inskrivna i fritidshem per 15 oktober används av Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), Utbildningsdepartementet och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Därutöver använder skolor, kommuner, företag, forskare och massmedia uppgifterna.

A.12 Uppläggning och genomförande

Insamlingen av uppgifter om elever inskrivna i fritidshem är en totalundersökning med SCB:s register över skolenheter som ram. Undersökningen görs årligen och avser elever i förskoleklass och grundskola som är inskrivna i fritidshem och kommer från kommunala så väl som fristående skolenheter. Information sänds ut till kommunala kontaktpersoner samt till fristående skolenheter.

Totalt är det drygt 1 350 uppgiftslämnare som lämnat uppgifter för ca 4200 fritidshem. Antingen gör uppgiftslämnaren ett uttag ur sitt elevregistreringssystem och skickar filerna till SCB eller lämnar uppgifterna i ett Exceldokument och skickar in via internet. Skolenheter som endast ska lämna uppgifter på grupp-nivå kan endast använda sig av det senare alternativet. Uppgifterna läses sedan in i databasen. När inläsningen är klar får uppgiftslämnaren omedelbar respons, dels med antalet inlästa poster och dels med en eventuell fellista att åtgärda.

Vid utebliven rapportering skickas påminnelser ut, vilket följs av telefonkontakter till de skolenheter som trots påminnelserna inte lämnat uppgifter.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är planerade.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

I SCB:s MIS 2001:1 *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik* ges generella beskrivningar och definitioner av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna, se SCB:s webbplats.

Statistiken över elever i fritidshem bygger på dels på aggregerade individuppgifter och dels på individuppgifter.

Undersökningen genomförs av SCB på uppdrag av Skolverket och publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se. Statistiken utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn, vars syfte är att ge en samlad bild av skolans verksamhet och ara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Specialbearbetningar av insamlat material kan göras efter beställning och mot kostnadsersättning.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Insamlingsobjekt utgörs av aktiva kommunala eller fristående grundskolor och förskoleklasser med enheter för fritidshem.

Observationsobjekt är elever/barn i fritidshem och populationen omfattar elever/barn i samtliga kommunala och fristående grundskolor med enheter för fritidshem.

Kommunerna ska även rapportera antal elever i fritidshem som inte har samma rektor som en grundskola.

1.1.2 Variabler

Insamlingsvariabler

Uppgifter till registret över elever i fritidshem samlas in på individnivå, förutom för fristående skolenheter med konfessionell inriktning, same-, special- och särskolor som lämnar uppgifter på gruppnivå. Från individinsamlingen (UF0104) hämtas uppgifterna genom noteringen om elever i grundskola respektive förskoleklass är inskrivna i fritidshem eller inte.

Individinsamling

- Personnummer
- Skolenhetskod
- Årskurs
- Verksamhetsform (grundskola/förskoleklass)
- Notering om eleven går i fritidshem (Ja/Nej)
- Fritidshemmets skolkod
- Fritidshemmets namn
- Avdelningsnamn

Gruppinsamling

- Antalet avdelningar
- Antal barn efter ålder och kön.
- Hemkommun för elever som är folkbokförda i annan kommun än fritidshemmet (pendlande elever).

Variabler i statistiken

Den officiella statistiken redovisas med hjälp av motsvarande variabler som redovisas under *Gruppinsamling*

1.1.3 Statistiska mått

Statistiska mått är bl.a. Antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått såsom maximum, minimum, median och kvartiler.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupper:

- Riket
- Län
- Kommun (endast kommunal huvudman)
- Kommungrupp (endast kommunal huvudman)
- Fritidshemmets huvudman
- Kön
- Ålder

1.1.5 Referenstider

Statistiken avser elever inskrivna i fritidshem med mättidpunkt tisdagen den 15 oktober 2013.

1.2. Fullständighet

Statistiken ingår som en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem. Den ger en god bild av antalet inskrivna elever i fritidshem. Denna produkt är en del av statistiken över elever i grundskolan. Den officiella statistiken över barn i fritidshem kan kompletteras med specialbearbetningar. Se vidare punkt 5.4 *Tillgång till primärmaterial* och 5.5 *Upplysningstjänster*. Övrig statistik över grundskolan är till exempel elever per 15 oktober (UF0104) och slutbetyg (UF0101).

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Fritidshemsinsamlingen är en del av grundskoleinsamlingen, som är en totalundersökning med SCB:s register över skolor som utgångspunkt. Den allmänna bedömningen är att såväl registret som den statistik som publiceras håller hög kvalitet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken är totalräknad och därmed är inte statistiken påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 Ramtäckning

Skolenhetsregistret, som utgör insamlingsramen för undersökningen, beräknas ha ytterst små täckningsfel och uppdateras kontinuerligt allt eftersom undersökningen pågår. Samtliga grundskoleenheter i skolenhetsregistret som hade markering om att de skulle ha elever i förskoleklass och/eller grundskola ingår i insamlingen. Se vidare avsnitt 1.1.1. *Objekt och Population*. Undersökningens målpopulation omfattar samtliga elever inskrivna i fritidshem. Rampopulation är därmed de elever som rapporteras av skolenheterna i insamlingsramen.

Rampopulationen anses inte ha någon över- eller undertäckning.

2.2.3 Mätning

Uppgiftsinsamlingen sker via filinläsning där uppgiftslämnarna själva läser in sina filer. Filerna skapas antingen genom ett uttag ur kommunernas elevregistreringssystem eller genom att uppgiftslämnarna själva registrerar uppgifterna i ett

Exceldokument och skickar in den via internet. Den fortsatta hanteringen är identisk oavsett inlämningsätt.

Uppgifter från de ca 70 fristående konfessionella skolenheterna samt sameskolorna lämnas elektroniskt då uppgiftslämnarna själva registrerar sina uppgifter via internet. De har där också möjlighet att omedelbart granska sina inlämnade uppgifter.

Osäkerhet i fritidshemsmaterialet återfinns om uppgiftslämnaren inte lämnar in individinformation angående elever i förskoleklass. Om det skulle ske finns det heller inte information om dessa elever är inskrivna i fritidshem.

De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller lämnar ofullständiga uppgifter. Det finns dock kontroller på tvingande uppgiftslämning för vissa variabler, vilket gör att dessa mätproblem minimeras. Inga formella studier har gjorts för att närmare kvantifiera osäkerheter som uppstår till följd av mätfel, men dessa anses ändå vara mycket små.

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt är det frågan om **objektsbortfall**; saknas enbart vissa värden, handlar det om **partiellt bortfall**.

För statistiken över elever inskrivna i fritidshem förekommer **objektsbortfall**. 14 skolenheter lämnade inte in uppgifter till årets insamling

För statistiken över elever inskrivna i fritidshem förekommer även **partiellt bortfall** för bakgrundsvariabler för de elever som har tillfälliga personnummer eller skyddad identitet. För dessa elever går inte matchning att göra mot t.ex. RTB eller Utbildningsregistret. Dessa elever klassas som att ha svensk bakgrund samt att de inte redovisas alls i statistiken för föräldrarnas utbildning.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För statistiken över elever inskrivna i fritidshem sker maskinell granskning för ett flertal variabler i webbenkät samt textfiler i samband med registrering. För att uppgifterna ska skickas in måste uppgiftslämnaren rätta samtliga flaggade fel.

Misstänkta systematiska felaktigheter rättas efter kontakter med uppgiftslämnarna. När allt material kommit in görs ytterligare kontroller på individ-, skol- och kommunnivå. Exempel på kontroller är dubblettkontroller och rimlighetskontroller samt granskning mot föregående års individfiler och aggregerade gruppstatistiktabeller.

Bakgrundsuppgifter för eleven och dess biologiska föräldrar hämtas från registret över totalbefolkningen.

Bearbetningsfel som beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de skall inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisats ovan.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Osäkerhetsmått för slumpmässiga urvalsfel (vanligen 95-procentiga konfidensintervall) beräknas inte eftersom det är en totalräknad undersökning. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Årlig mätning per 15 oktober eller närliggande vardag.

3.2 **Framställningstid**

Statistiken tar ca 5 månader att framställa.

3.3 **Punktlighet**

Publicering sker enligt publiceringsplan för serien Sveriges officiella statistik, www.scb.se/publiceringskalender.

B.4 **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Då insamlingen av statistiken gällande inskrivna elever i fritidshem skett på olika sätt sedan starten 1992 är statistiken inte fullt jämförbar genom åren.

Mellan 1992-2007 skedde endast gruppinsamlingar och statistiken är då till viss del jämförbar. Insamlingen som skedde under hösten 2008 bestod för första gången av både en grupp- och en individinsamling. Det finns därmed endast jämförbar statistik för individinsamlingen från 2008. Däremot är gruppinsamlingen 2008 identisk med insamlingen 2007, förutom att den omfattar

mycket färre skolor. För åren före 2007 finns det ungefärligen jämförbar statistik fr.o.m. 1992 och från 1995 helt jämförbar statistik när det gäller grundskoledelen. Det finns uppgifter om elever i fritidshem med samma rektor som en grundskola från 1999.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Samtliga grupper under *1.1.4 Redovisningsgrupper* är jämförbara.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Det finns inte helt jämförbar statistik över elever i fritidshem, men viss samanvändbarhet kan finnas för statistik över elever i grundskolan per 15 oktober (UF0104) och statistik över Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg: Barn och personal per 15 oktober (UF0123). Eftersom det delvis finns personnummer i statistikens grundregister finns det även möjlighet att samköra registret över elever inskrivna i fritidshem med t.ex. registret över elever i grundskolan (UF0104) och skapa ny statistik. Se SCB:s webbplats för ovannämnd statistik på www.scb.se/XXXX där XXXX motsvarar respektive kod inom parentes, t.ex. UF0104.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Publikationer samt tabeller finns på Skolverkets webbplats: www.skolverket.se

Statistiken publiceras i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. "Barn, elever och personal - Riksnivå 2013 - Sveriges officiella statistik om förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning". Statistiken tillhandahålls också av Skolverket på kommunnivå i *Jämförelsetalsdatabasen* (www.jmftal.artisan.se).

Uppgifter gällande inskrivna barn i fritidshem åren 1994-1998 redovisas på i Statistikdatabasen på SCB: s webbplats under rubriken "Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg". För läsåret 1993/94 och tidigare år finns elevstatistik publicerad i SCB:s "Statistiska meddelanden", serie U40. Barnstatistiken finns även i "Statistisk Årsbok" och i "Utbildningsstatistisk Årsbok" som utges av SCB.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras som Excel-tabeller med flikar med information om definitioner. Dessutom kan användare själv skapa tabeller från webbdatabasen Jämförelsetal, där man själv väljer tabellutformning utifrån ett antal variabler, t.ex. antal elever i huvudmannens skolor.

I publikationerna enligt avsnitt *5.1 Spridningsformer* presenteras statistiken som tabeller och diagram med kommenterande och analyserande text till.

5.3 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, *Beskrivning av statistiken* (BaS).

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta Skolverket, tfn: 08-52 73 32 00 vx, e-post: skolverket@skolverket.se

För information om specialbearbetningar av primärmaterial kontakta Statistiska centralbyrån: Josefine Lundström, tfn 019 - 17 62 08, fornamn.efternamn@scb.se